

Вовкулака

Яків Щоголів

(Народове казання)

Колись у нашій слободі
Пішли не знать які розмови,
Що всі хазяйства у біді,
Бо щось не дояться корови.

Ще ввечері, то й так і сяк,
Повільно трохи подоїти;
А вже уранці, то ніяк
Не можна й краплі націдити.

Відкіль взялась така біда,
Хто мирові в хазяйстві шкоде,
Хто тих "корівок зобиджа,—
Нікому в розум не приходе.

Та вже дізнавсь-таки один,
Нехай йому од миру дяка,
Павло — тутешній селянин,
Що робе шкоду вовкулака.

"Стривайте, каже чоловік:
Я злодіяці дам пораду,—
Він ніччю швандяти ізвик,
Так ніччю я його й засяду".

Пішов ще звечора Павло,
Сів за ворітьми на ослінці;
А щоб не холодно було,
Натяг сіряк та й каже жінці:

"Іди ж ти, жінко, в хату спать
Та з хліва випусти собаку;
А я зостанусь дожидать
Отут, щоб злапать вовкулаку".

Ну, то й сидить він; але зирк,—
Аж щось іде прямцем до його;
Павло від жаху нічирк,—
Так те озвалося до його:

"А що ти робиш тут, Павло?"—
"Та я... та я... сидю та й тільки!"
"Та тільки всього і було?
Ну, то й сиди собі хоч скільки!"

Сиди ж, сиди, та не вставай,
Аж поки сонечко не встане;
А світом встань; та спать лягай,
Якщо й до тебе сон нагляне!"

Сказавши се, воно пішло
Прямцем по вулиці від його,
І як сховалось, так Павло
Не став боятися нічого.

"Стривай же, каже, вражий син,
Стривай, проклятий вовкулака!
Хіба ж вас десять? Я один,
То й ти ж один тут, розбишака!"

Отсе сказав Павло, та й мав
Скоріше бігти навздогінця;
Так де ж тут бігти, як пристав,
Мов камінюка до ослінця.

Пристав та й тільки чоловік!
Підніме руки, ноги зложе,
Поверне й голову набік;
А весь піднятися не може!

Крутивсь-вертівсь, туди й сюди,
Та вже як божий світ занявся
І встало сонечко, тоді
З свого він сідала піднявся.

Піднявсь, та в хату як шмигне,

А в хаті жінка-цокотуха,
Немов свята, кудельце мне;
А там роззявила вже вуха!

Старий мовчить. Вона б зараз
Присікалась його питати:
Та що, та де, та як? — щоб враз
Усе, що діялося, знати.

Так не таківський чоловік,—
Зирнув та й каже господині-
"— Коли ти хоч короткий вік
Скінчать, як слідує людині,

Так не чіпай мене,— дивись:
Он, бачиш, висне мотовило?
Так щоб воно, бува, колись
Тебе по спині не хопило!"

Джерело: Яків Щоголів. Поезії.— К., Радянський письменник, 1958.